

Memo van de gedeputeerde

M.J.G. Spierings

Gedep. Agrar. ontw., Energie en Bestuur

Onderwerp

Brief aan gemeente Eindhoven inzake financiële situatie

Geachte Statenleden,

Via deze memo wil ik u graag informeren over de brief van GS aan de raad van de gemeente Eindhoven inzake de begroting 2018 en de meerjarenraming 2019-2021. Daarin komt de financiële situatie van de gemeente Eindhoven aan de orde. In het woordvoerdersoverleg van 2 februari heb ik toegezegd deze brief aan de woordvoerders van het woordvoerdersoverleg Bestuur en Financiën ter beschikking te stellen.

Met vriendelijke groet,

M.J.G. Spierings

Datum

9 februari 2018

Documentnummer

4317190

Aan

Provinciale Staten van
Noord-Brabant

Kopie aan

Elles Breebaart

Van

Telefoon

(073) 681 25 80

Email

mspierings@brabant.nl

Bijlage(n)

1

De raad van de gemeente Eindhoven
Postbus 90150
5600 RB EINDHOVEN

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 681 28 12
Fax (073) 614 11 15
www.brabant.nl
IBAN NL86INGB0674560043

Onderwerp
Begroting 2018

Geachte raadsleden,

Door erop toe te zien dat de lokale overheden hun maatschappelijke taken goed uitvoeren, dragen we bij aan een bestendig en veilig Brabant met een sterk openbaar bestuur. Een bestuur waar de inwoners op kunnen vertrouwen. Respect voor de eigen verantwoordelijkheid van besturen en raden is het uitgangspunt.

Financieel Toezicht

In deze brief informeren wij u over onze toezichtbevindingen vanuit financieel toezicht.

Uw gemeente heeft de verantwoordelijkheid om een begroting vast te stellen die structureel en reëel in evenwicht is. Ieder jaar besluiten wij, op grond van artikel 203 van de Gemeentewet, voor 1 januari of uw gemeente voor het komende begrotingsjaar onder repressief of preventief toezicht valt. Hiermee dragen wij bij aan het voorkomen dat uw gemeente een structureel tekort op de begroting krijgt, wat u mogelijk zelf niet kunt oplossen.

Criteria waaraan wij toetsen

Wij hebben uw begroting 2018 beoordeeld volgens de methodiek van risicogericht en proportioneel financieel toezicht. In onze factsheet 'financieel toezicht' is hier meer over te lezen. Hierbij hebben wij ook de uitkomsten van de jaarrekening 2016 betrokken. Over een aantal belangrijke toetsingsaspecten en ontwikkelingen over het financieel toezicht hebben wij u in de brief van 31 maart 2017, kenmerk 4168878, geïnformeerd.

Oordeel

De door u vastgestelde begroting 2018 en de bijbehorende meerjarenraming 2019-2021 hebben wij tijdig ontvangen. Wij zijn van oordeel dat de begroting 2018 niet structureel en reëel in evenwicht is. Het is echter voor ons voldoende

Bereikbaarheid
openbaar vervoer en fiets:
www.brabant.nl/route

Datum
15 december 2017

Ons kenmerk
C2217416/4290211

Uw kenmerk

-

Contactpersoon
R.A.H. (Raschid) Karamat Ali

Telefoon
(073) 680 80 85

Email
rkaramatali@brabant.nl

Bijlage(n)

-

aannemelijk dat dit evenwicht uiteindelijk in het laatste jaar van de meerjarenraming tot stand zal worden gebracht. Voor uw gemeente is daarom voor het begrotingsjaar 2018 het normaal geldend repressief toezicht van kracht. Hierbij behoort dat u begrotingswijzigingen 2018 binnen twee weken na vaststelling alleen ter kennisname aan ons inzendt.

Datum

15 december 2017

Ons kenmerk

C2217416/4290211

Op basis van de criteria in ons Beleidskader IBT 2016-2019 beoordelen wij uw begroting als 'voldoet met kanttekeningen'. Uw gemeente krijgt de kleur 'oranje' op de kaart, die wij in april 2018 op onze website www.brabant.nl/financieeltoezicht zullen publiceren.

Toezichtbevindingen

Uit ons onderzoek blijkt dat uw meerjarenraming 2019-2021 voldoet aan het wettelijk criterium van structureel en reëel evenwicht. Naar aanleiding van ons onderzoek merken wij het volgende op.

Dekking nadelig effect BUIG beschikking

In uw eerste begrotingswijziging 2018 heeft u de nadelige effecten van de BUIG-beschikking verwerkt. Het getuigt van realiteitszin dat u ervoor heeft gekozen om dit nadelige effect (bijna € 12 miljoen structureel nadeel) meteen in uw begroting op te nemen. Dit laat onverlet dat u hiervoor dan wel reële dekkingsmiddelen dient aan te wijzen om op termijn weer tot een structureel en reëel sluitende begroting te komen. In uw eerste begrotingswijziging heeft u echter reeds rekening gehouden met een verhoging van de algemene uitkering uit het gemeentefonds op basis van het nieuwe regeerakkoord. Wij wijzen u erop dat de algemene uitkering gebaseerd dient te zijn op een officiële circulaire van het ministerie van BZK. i.c. de meicirculaire of de septembercirculaire 2017. Naar ons oordeel is de door u geraamde verhoging uit het regeerakkoord (circa € 5 miljoen) op het moment van vaststelling van de begroting 2018 nog geen reëel dekkingsmiddel. Gelet daarop hebben wij de saldi van uw begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021 met € 5 miljoen neerwaarts bijgesteld. Uw meerjarenraming blijft desondanks structureel sluitend in het jaar 2021.

Taakstellingen in het sociaal domein

U heeft in de begroting 2018 en in de meerjarenraming 2019-2021 een fors pakket aan ombuigingsmaatregelen opgenomen met betrekking tot het sociaal domein, oplopend tot € 30 miljoen in 2021. Als er (bezuinigings)maatregelen en taakstellingen in de (meerjaren)begroting zijn opgenomen, beoordelen wij deze op hardheid en haalbaarheid. Wij hebben er begrip voor dat onderbouwingen in het sociaal domein op dit moment nog niet volledig concreet (kunnen) zijn, doordat het sociaal domein pas sinds 2015 een gemeentelijke taak is. Wij hebben daarom het pakket aan maatregelen minder zwaar meegewogen bij ons oordeel of uw (meerjaren)begroting structureel en reëel in evenwicht is. Bij de eerstvolgende (meerjaren)begroting zullen wij het pakket maatregelen wel toetsen op hardheid en haalbaarheid. Wanneer het pakket

maatregelen dan niet voldoet aan onze toezichtcriteria kunnen wij de saldi van de (meerjaren)begroting negatief bijstellen. Wij vertrouwen er echter op dat u er in zult slagen om in de loop van 2018 de nodige vorderingen te maken met de realisatie van deze maatregelen. Derhalve verzoeken wij u om ons uiterlijk 1 juli 2018 te informeren over de voortgang van deze ombuigingsmaatregelen.

Datum

15 december 2017

Ons kenmerk

C2217416/4290211

Verzwakt weerstandsvermogen

Zoals in uw paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing terecht wordt aangegeven, voldoet de aanwezige weerstandscapaciteit per ultimo 2018 niet meer aan de door u vastgestelde norm van 10% van het begrotingstotaal (i.c. € 89 miljoen in 2018). Vooralsnog is de algemene reserve nog net groot genoeg om de door uw gemeente geschatte risico's (€ 46 miljoen in 2018) te kunnen opvangen. De uitholling van uw weerstandsvermogen heeft zich in een dermate hoog tempo voorgedaan, dat u ingrijpende maatregelen zult moeten nemen om hier een halt aan toe te roepen. De aangekondigde ombuigingen in het sociale domein zullen hier een grote bijdrage aan moeten leveren, maar ze volstaan niet om binnen afzienbare tijd het weerstandsvermogen weer op het oude niveau terug te brengen. Bovendien bevat uw begroting nog andere risico's die het weerstandsvermogen kunnen bedreigen. Bij de toetsing van uw begroting 2019 zullen wij daarom ook extra aandacht besteden aan de ontwikkeling van uw weerstandsvermogen. Een verdere ingrijpende verslechtering van uw reservepositie zal kunnen meewegen bij de bepaling van de vorm van toezicht voor het begrotingsjaar 2019.

Reserve groot onderhoud openbare ruimte

In uw begroting 2018 wordt een deel van de onderhoudskosten in de openbare ruimte gestort in een hiervoor gevormde reserve 'groot onderhoud openbare ruimte'. Wij zijn ervan op de hoogte dat deze reserve in de jaarrekening 2015 is gevormd op last van uw accountant. De reden was dat de geraamde onderhoudskosten toen niet waren gebaseerd op actuele onderhoudsplannen. Wij staan in dat geval (tijdelijk) toe om de lasten groot onderhoud te egaliseren via een onderhoudsreserve zonder dat dit consequenties heeft voor het structureel begrotingssaldo. In de begroting 2018 is echter alleen de storting in de reserve 'groot onderhoud openbare ruimte' geraamd. Hiermee ontbreken in de begroting zowel de volgens het beheerplan geplande uitgaven groot onderhoud (lastenkant), als de onttrekking aan de reserve 'groot onderhoud openbare ruimte' (batenkant) ter dekking van deze uitgaven groot onderhoud. Op deze manier heeft u geen budget toegekend om de uitgaven groot onderhoud daadwerkelijk te kunnen doen en is er op begrotingsbasis geen sprake van het egaliseren van lasten groot onderhoud over meerdere begrotingsjaren.

Volgens vigerende regelgeving kunnen de lasten voor groot onderhoud van kapitaalgoederen op twee wijzen verwerkt worden in de begroting. De lasten worden in het jaar van uitvoering direct ten laste van de exploitatie gebracht of ze komen ten laste van een vooraf gevormde voorziening (in het geval de lasten gelijkmatig verdeeld worden over meerdere begrotingsjaren). Dit is geregeld in

artikel 44 lid 1 sub c Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Het BBV kent dus niet de mogelijkheid, om de onderhoudslasten via een bestemmingsreserve te egaliseren.

Wij hebben er kennis van genomen dat u inmiddels wél actuele onderhoudsplannen voor de openbare ruimte heeft vastgesteld. Daarmee voldoet u weer aan de voorwaarden om de lasten groot onderhoud te kunnen egaliseren via een voorziening. Wij verwachten dat u een keuze maakt hoe u de lasten groot onderhoud gaat verwerken in de begroting en dat u de gemaakte keuze in de begroting 2019 zult doorvoeren. Wij betrekken dit bij ons onderzoek naar uw begroting 2019.

Onze toezichtbevindingen zijn afgestemd met onze contactpersoon van uw gemeente.

Wij vertrouwen erop met onze toezichtbevindingen een zinvolle bijdrage te leveren aan de verdere optimalisering van uw begroting.

Totaaloverzicht toezichtgebieden IBT

Aan het eind van 2018 sturen wij u een totaaloverzicht van de uitkomsten van ons systematisch toezicht op de IBT gebieden Archief- en informatiebeheer, Financieel toezicht, Huisvesting vergunninghouders, Monumentenzorg, Omgevingsrecht en Ruimtelijke Ordening.

Tot slot

Voor meer informatie over het financieel toezicht door de Provincie Noord-Brabant verwijzen wij u naar het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader 'Kwestie van evenwicht!' en naar onze website www.brabant.nl/financieeltoezicht.

Indien u nog vragen heeft, kunt u contact opnemen met de heer R.A.H. Karamat Ali van ons team IBT financieel toezicht. Hij is op maandag tot en met vrijdag tijdens kantooruren bereikbaar via telefoonnummer (073) 680 80 85.

Een kopie van deze brief hebben wij aan uw college van burgemeester en wethouders gestuurd.

Datum

15 december 2017

Ons kenmerk

C2217416/4290211

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
namens deze,

Datum

15 december 2017

Ons kenmerk

C2217416/4290211

Mw. drs. E. Breebaart,
afdelingshoofd Interbestuurlijk Toezicht

In verband met geautomatiseerd verwerken is dit document digitaal ondertekend.